

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 18.12.2017
COM(2017) 759 final

2017/0342 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS

uue psühhoaktiivse aine *N*-fenüül-*N*-[1-(2-fenüületüül)piperidiin-4-üül]oksolaan-2-karboksamiidi (tetrahüdrofuranüülfentanüül; THF-F) suhtes kontrollimeetmete kehtestamise kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Nõukogu otsuses 2005/387/JSK uusi psühhoaktiivseid aineid käsitleva teabe vahetuse, riski hindamise ja kontrolli kohta¹ on sätestatud kolmeetapiline kord, mis võib viia uue psühhoaktiivse aine suhtes kontrollimeetmete kehtestamiseni Euroopa Liidus.

4. juulil 2017 avaldati nõukogu otsuse 2005/387/JSK artikli 5 kohane Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse (EMCDDA) ja Europol'i ühisaruanne. 15. septembril 2017 taotles nõukogu komisjoni ja seitsme liikmesriigi esitatud taotluse ja nõukogu eelnimetatud otsuse artikli 6 lõike 1 alusel, et hinnataks, millised on uue psühhoaktiivse aine *N*-fenüül-*N*-[1-(2-fenüületüül)piperidiin-4-üül]oksolaan-2-karboksamiid (tetrahüdrofuranüülfentanüül; THF-F) kasutamisest, tootmisest ja salakaubana vedamisest tulenevad ohud ja organiseeritud kuritegevuse osa selles ning selle aine suhtes rakendatud kontrollimeetmete võimalik mõju.

EMCDDA teaduskomitee hindas kooskõlas nõukogu otsuse artikli 6 lõigetega 2, 3 ja 4 tetrahüdrofuranüülfentanüüluga seotud ohte. Riskihindamisaruanne esitati komisjonile ja nõukogule 14. novembril 2017. Riskihindamise peamised tulemused on järgmised.

- Tetrahüdrofuranüülfentanüül on sünteetiline opioid, mis sarnaneb oma struktuurilt fentanüüluga, mis on rahvusvaheliselt kontrollitav aine. See on furanüülfentanüüli küllastunud derivaat².
- Tetrahüdrofuranüülfentanüül on Euroopa Liidus olnud kättesaadav alates vähemalt 2016. aasta septembrist ning seda on konfiskeeritud ühes liikmesriigis. Üks liikmesriik on teatanud neljateistkümnest tetrahüdrofuranüülfentanüüluga seotud surmajuhtumist. Vähemalt kaheteistkümmel juhul oli surma otsene või tõenäoline põhjus tetrahüdrofuranüülfentanüül.

Nõukogu otsuse 2005/387/JSK artikli 8 lõike 1 kohaselt esitab komisjon kuue nädala jooksul pärast riskihindamisaruande saamist nõukogule kas algatuse uue psühhoaktiivse aine suhtes kontrollimeetmete kehtestamiseks liidus või aruande, milles selgitab, miks ta ei pea seda vajalikuks. Vastavalt Euroopa Kohtu 16. aprillil 2015. aastal tehtud otsusele liidetud kohtuasjades C-317/13 ja C-679/13 tuleb enne nõukogu otsuse 2005/387/JSK artikli 8 lõikel 1 põhineva õigusakti vastuvõtmist konsulteerida Euroopa Parlamendiga.

Komisjon on riskihindamisaruande järelduste alusel seisukohal, et kõnealuse aine suhtes on põhjust kehtestada kontrollimeetmed kogu liidus. Riskihindamisaruande kohaselt on tetrahüdrofuranüülfentanüüli akuutne toksilisus selline, et võib inimeste tervist tõsiselt kahjustada.

2. ETTEPANEKU EESMÄRK

Käesoleva nõukogu rakendusotsuse ettepaneku eesmärk on kutsuda liikmesriike üles kehtestama tetrahüdrofuranüülfentanüüli suhtes kontrollimeetmed ja kriminaalkaristused, mis on ette nähtud liikmesriikide õigusaktidega, millega täidetakse ÜRO 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsioonist tulenevaid kohustusi.

¹ ELT L 127, 20.5.2005, lk 32.

² Furanüülfentanüüli suhtes kehtestati kontrollimeetmed nõukogu 15. novembri 2017. aasta rakendusotsusega (EL) 2017/2170 *N*-fenüül-*N*-[1-(2-fenüületüül)piperidiin-4-üül]furaan-2-karboksamiidi (furanüülfentanüüli) suhtes kontrollimeetmete kehtestamise kohta (ELT L 306, 22.11.2017, lk 19).

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS

uue psühhoaktiivse aine *N*-fenüül-*N*-[1-(2-fenüületüül)piperidiin-4-üül]oksolaan-2-karboksamiidi (tetrahüdrofuranüülfentanüül; THF-F) suhtes kontrollimeetmete kehtestamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 10. mai 2005. aasta otsust 2005/387/JSK uusi psühhoaktiivseid aineid käsitleva teabe vahetuse, riski hindamise ja kontrolli kohta,³ eriti selle artikli 8 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust⁴

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse (EMCDDA) laiendatud teaduskomitee koostas eristungil nõukogu otsuse 2005/387/JSK artikli 6 kohaselt riskihindamisaruande uue psühhoaktiivse aine *N*-fenüül-*N*-[1-(2-fenüületüül)piperidiin-4-üül]oksolaan-2-karboksamiidi (tetrahüdrofuranüülfentanüül; THF-F) kohta ja esitas selle aruande seejärel 14. novembril 2017 komisjonile ja nõukogule.
- (2) Tetrahüdrofuranüülfentanüül on sünteetiline opioid, mis sarnaneb oma struktuurilt fentanüüluga, mis on kontrollitav aine ja mida kasutatakse meditsiinis laialdaselt operatsioonide käigus üldanesteesia osana ning valuravis. Tetrahüdrofuranüülfentanüül on furanüülfentanüüli küllastunud derivaat⁵.
- (3) Tetrahüdrofuranüülfentanüül on Euroopa Liidus olnud kättesaadav alates vähemalt 2016. aasta septembrist ning seda on konfiskeeritud ühes liikmesriigis, kes on 2016. aastal ja 2017. aasta esimeses pooles teatanud kokku 53 konfiskeerimisest. Kuna aine esinemist regulaarselt ei kontrollita, võib arvata, et tegelikkuses esineb seda aruandluses kajastatust rohkem. Enamasti oli konfiskeeritud aine vedelal kujul, vähemal määral ka pulbri kujul. Avastatud kogused on suhteliselt väikesed. Samas tuleb aga arvestada sellega, et fentanüülile omaselt on aine toime väga tugev.
- (4) Üks liikmesriik on teatanud neljateistkümnest tetrahüdrofuranüülfentanüüluga seotud surmajuhumist. Paljudel juhtudel avastati lisaks tetrahüdrofuranüülfentanüülile ka muid narkootikume. Vähemalt 12 juhul oli surma otsene või tõenäoline põhjus tetrahüdrofuranüülfentanüül. Peale selle teatas sama liikmesriik ühest tetrahüdrofuranüülfentanüüluga seotud ägedast mürgistusest, mis ei lõppenud surmaga.

³ ELT L 127, 20.5.2005, lk 32.

⁴ ELT C , , lk .

⁵ Nõukogu 15. novembri 2017. aasta rakendusemäärus (EL) 2017/2170 *N*-fenüül-*N*-[1-(2-fenüületüül)piperidiin-4-üül]furaan-2-karboksamiidi (furanüülfentanüüli) suhtes kontrollimeetmete kehtestamise kohta (ELT L 306, 22.11.2017, lk 19).

Tõenäoliselt toimib naloksoon tetrahüdrofuranüülfentanüüli põhjustatud mürgistuse korral vastumürgina. Kuna aine esinemist regulaarselt ei kontrollita, võib arvata, et nii ägedate mürgistuste kui ka surmade avastamine ja kajastamine on tõenäoliselt puudulik. Juhuslik kokkupuude tetrahüdrofuranüülfentanüüliga võib ohustada korrakaitsejaid, pääste- ja hädaabiteenistuse, meditsiini- ja kohtuekspertiisi labori töötajaid, samuti kinnipidamisasutuste ja postitöötajaid.

- (5) Puuduvad andmed organiseeritud kuritegevuse võimaliku seotuse kohta tetrahüdrofuranüülfentanüüli liidus tootmise, levitamise (salakaubaveo) ja tarnimisega. Kättesaadavad andmed osutavad, et tetrahüdrofuranüülfentanüüli toodetakse Hiinas asuvates keemiaettevõtetes, kuid fentaniilide tootmise võimekus võib olemas olla ka liidus.
- (6) Tetrahüdrofuranüülfentanüüli müüakse internetis (pinnaveebis) nii väikestes kui ka hulgikogustes teadusuuringutes kasutatava kemikaali või ebaseaduslike opioidide nn seadusliku aseainena peamiselt vedeliku (nt kasutusvalmis ninasprei) või pulbri kujul. Konfiskeerimistest saadud andmed osutavad sellele, et tetrahüdrofuranüülfentanüüli on müüdud ka ebaseaduslikul opioidide turul. Tetrahüdrofuranüülfentanüüli müüakse mõnikord heroiinina või sellega segatult; samuti kasutatakse seda nõutud valuvaigistite ja bensodiasepiinide võltsingute valmistamiseks. Seepärast ei pruugi kasutajad olla teadlikud, et nad kasutavad fentanüüli.
- (7) Tetrahüdrofuranüülfentanüülil puudub liidus ja paistab, et ka mujal, tunnustatud meditsiiniline kasutus inimtervishoius või veterinaarias. Miski ei viita sellele, et tetrahüdrofuranüülfentanüülil on muud kasutusotstarvet peale kasutamise analüütilise võrdlusstandardina ja teadusuuringutes.
- (8) Riskihindamisaruandest nähtub, et üksikisiku ja rahvatervise- ning sotsiaalsete riskide kohta andmete puudumise tõttu tuleks mitmetele tetrahüdrofuranüülfentanüüliga seotud küsimustele vastamiseks teha täiendavaid uuringuid. Siiski on ainest tervisele ja ühiskonnale tuleneva ohu kohta kättesaadavad tõendid ja andmed piisavad, et nende alusel ja võttes arvesse sarnasust fentanüüli ja furanüülfentanüüliga kehtestada tetrahüdrofuranüülfentanüüli suhtes kogu liidus kontrollimeetmed.
- (9) Tetrahüdrofuranüülfentanüüli ei ole loetletud ÜRO 1961. aasta narkootiliste ainete ühtse konventsiooni ega ÜRO 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsiooni alusel kontrollitava ainena. Aine suhtes on käimas hindamine ÜRO süsteemis ja see vaadati läbi 2017. aasta 6.–10. novembril Genfis toimunud Maaailma Terviseorganisatsiooni uimastisõltuvuse eksperdikomisjoni 39. koosolekul. See ei takista liidul vastu võtta otsust, millega kehtestada aine suhtes kontrollimeetmed.
- (10) Arvestades, et viis liikmesriiki on siseriiklike uimastikontrolli õigusaktide alusel kehtestanud tetrahüdrofuranüülfentanüüli suhtes kontrolli ning viis liikmesriiki on kehtestanud tetrahüdrofuranüülfentanüüli suhtes kontrolli muude õigusaktide alusel, aitaks selle aine suhtes kogu liidus kontrollimeetmete kehtestamine vältida takistuste tekkimist piiriüleses õiguskaitstes ja õigusalases koostöös ning aitaks kaitsta ohtude eest, mida selle aine kättesaadavus võib põhjustada.
- (11) Otsusega 2005/387/JSK antakse nõukogule rakendamisvolitused, et reageerida liidu tasemel kiiresti ja eksperditeadmistele tuginedes liikmesriikide poolt avastatud ja teada antud uute psühhoaktiivsete ainete esilekerkimisele, kehtestades liidus nimetatud ainete suhtes kontrollimeetmed. Kuna on täidetud selliste rakendamisvolituste teostamiseks vajalikud tingimused ja kord, tuleks võtta vastu rakendusotsus, et kehtestada tetrahüdrofuranüülfentanüüli suhtes kontrollimeetmed kogu liidus.

- (12) Raamotsus 2005/387/JSK on Taanile siduv ja seepärast osaleb ta käesoleva otsuse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.
- (13) Raamotsus 2005/387/JSK on Iirimaaale siduv ja seepärast osaleb ta käesoleva otsuse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.
- (14) Otsus 2005/387/JSK ei ole Ühendkuningriigile siduv ning seepärast ei osale ta käesoleva otsuse vastuvõtmisel ja kohaldamisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidus kehtestatakse kontrollimeetmed uue psühhoaktiivse aine *N*-fenüül-*N*-[1-(2-fenüületüül)piperidiin-4-üül]oksolaan-2-karboksamiidi (tetrahüdrofuranüülfentanüül; THF-F) suhtes.

Artikkel 2

Liikmesriigid võtavad vastavalt oma siseriiklikule õigusele hiljemalt [*üks aasta pärast käesoleva otsuse avaldamise kuupäeva*] vajalikud meetmed, et kehtestada artiklis 1 osutatud uue psühhoaktiivse aine suhtes kontrollimeetmed ja kriminaalkaristused, mis on ette nähtud liikmesriikide õigusaktidega, millega nad täidavad ÜRO 1961. aasta narkootiliste ainete ühtsest konventsioonist (muudetud 1972. aasta protokolliga) tulenevaid kohustusi.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat otsust kohaldatakse kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*